

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	1015-6-TP1-B/C3-POKS	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Podstawy ochrony przyrody i kształtowania środowiska
	angielskim	Nature protection and shaping of the environment

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	Turystyka prozdrowotna
1.2. Forma studiów	Stacjonarne
1.3. Poziom studiów	Pierwszego stopnia licencjackie
1.4. Profil studiów	ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr hab. Małgorzata Ludwikowska-Kędzia, prof. UJK
1.6. Kontakt	41 349 6366; malgorzata.ludwikowska-kedzia@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	polski
2.2. Wymagania wstępne	brak

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	Wykład, konwersatorium, e-learning	
3.2. Miejsce realizacji zajęć	Zajęcia w pomieszczeniach dydaktycznych UJK	
3.3. Forma zaliczenia zajęć	Zaliczenie z oceną	
3.4. Metody dydaktyczne	Wykład – metoda asymilacji wiedzy (wykład konwencjonalny i problemowy z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych) Konwersatorium, e-learning – metoda samodzielnego dochodzenia do wiedzy (metoda przypadków, metoda sytuacyjna – praca indywidualna i w grupach, debata oksfordzka).	
3.5. Wykaz literatury	Podstawowa	Dobrzańska B., Dobrzański G., Kiełczowski D., 2010. Ochrona środowiska przyrodniczego. PWN Warszawa: 1- 457. Symonides E., 2008. Ochrona przyrody, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa: 1-767. Pullin A.S. 2004. Biologiczne podstawy ochrony przyrody. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa: 1-393.
	uzupełniająca	Wójcik J., 2020. Antropogeniczne zmiany środowiska przyrodniczego Ziemi. PWN. Warszawa Rojas-Rueda D., Morales-Zamora E., Alsufyani W.A., Herbst C.H., Al Balawi S.M., Alsukait R., Alomran M., 2021. Environmental Risk Factors and Health: An Umbrella Review of Meta-Analyses. Int. J. Environ. Res. Public Health 2021, 18, 704. https://doi.org/10.3390/ijerph18020704 Jędrak J., Konduracka E., Badyda A.J., Dąbrowiecki P., 2017. Wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie. Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy. Siemiński M., 2002. Środowiskowe zagrożenia zdrowia. PWN Warszawa
	materiały do e-learningu	Zarzycki R, Wielgoński G. 2018. Technologie i procesy ochrony powietrza. Wydawnictwo Naukowe PWN. Ochrona środowiska 2024 https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/srodowisko-energia/srodowisko/ochrona-srodowiska-2024 Program ochrony środowiska dla powiatu kieleckiego na lata 2025-2028 włącznie w perspektywie do roku 2032. file:///C:/Users/margl/Downloads/projekt%20PO%C5%9A%2009.2024.pdf The European environment — state and outlook 2020 doi: 10.2800/96749 https://www.gov.pl/web/gios https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/current Antonelli M., Barbieri G., Donelli D., 2019. Effects of forest bathing (shinrin-yoku) on levels of cortisol as a stress biomarker: a systematic review and meta-analysis. doi: 10.1007/s00484-019-01717-x https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/infografiki/las-to-zdrowie-dla-naszego-umyslu/las-to-zdrowie .

		Hanewinkel M., Cullmann D.A., Schelhaas M.-J., Nabuurs G.-J., Zimmermann N.E. 2013. Climate change may cause severe loss in the economic value of European forest land. https://doi.org/10.1038/nclimate1687 https://www.seedvault.no/ https://www.regjeringen.no/en/topics/food-fisheries-and-agriculture/svalbard-global-seed-vault/id462220/ http://www1.up.poznan.pl/orangutany/?q=lasy_tropikalne https://www.national-geographic.pl/artukul/amazonia-jest-w-stanie-krytycznym-naukowcy-alarmuja-ze-grozi-nam-katastrofa-220308032412 https://ibdo.pl https://www.facebook.com/odpadowabaza https://clearspace.today Zalewska J., 2019. System gospodarowania odpadami w Polsce – stan aktualny i kierunki doskonalenia. https://doi.org/10.22630/EIOL.2019.4.1.9 Ustawa o odpadach Stan prawny aktualny na dzień: 19.12.2024 Dz.U.2023.0.1587, tj. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach https://lexlege.pl/ustawa-o-odpadach
--	--	---

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1 Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykład:

C1_ poznanie podstawowych pojęć z zakresu ochrony przyrody i kształtowania środowiska

C2_ poznanie modeli przyczyn i skutków degradacji środowiska, sposobów jego ochrony oraz wpływu na zdrowie ludzi

C3_ ocena wpływu/roli międzynarodowych i krajowych norm prawnych w promowaniu idei ochrony przyrody i procesach kształtowania środowiska

Konwersatorium:

C1_ poznanie uwarunkowań i stanu degradacji przyrody oraz form jej ochrony, a także głównych problemów i metod ochrony i kształtowaniu środowiska

C2_ kształtowanie świadomości ekologicznej i właściwych postaw proekologicznych/prozdrowotnych

E-learning:

C1 – kształcenie umiejętności krytycznej analizy dostępnych źródeł i informacji

4.2 Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykład:

Podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przyrody i kształtowania środowiska. Historia idei ochrony przyrody i środowiska. Przyczyny i modele degradacji środowiska. Współczesne problemy środowiskowe. Idea zrównoważonego rozwoju w polityce gospodarczej i społecznej. Regulacje prawne dotyczące ochrony przyrody – ustawy, konwencje, dyrektywy. System ochrony przyrody w Polsce - formy ochrony przyrody. Działalność na rzecz ochrony środowiska. Instrumenty ochrony środowiska. Państwowy Monitoring Środowiska Przyrodniczego.

Konwersatorium:

Historia relacji człowieka ze środowiskiem. Kryzys a katastrofa ekologiczna. Motywy i cele ochrony przyrody i środowiska. Metody oceny stanu środowiska. Mapa sozologiczna. Formy ochrony przyrody w Polsce i IUCN. Ochrona środowiska w życiu codziennym. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych. Model antropogenicznych zmian środowiska przyrodniczego Ziemi.

E-Learning:

Zdrowotne skutki degradacji środowiska: Źródła i skutki zanieczyszczenia powietrza oraz przeciwdziałania; Ochrona ekosystemów leśnych i bioróżnorodności; System gospodarowania odpadami w Polsce; Jakość wód powierzchniowych i podziemnych; Gleby, ich degradacja i zagrożenia dla zdrowia; Hałas, PEM i zanieczyszczenie światłem.

4.3 Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie WIEDZY :		
W01	Wyjaśnia związki przyczynowo - skutkowe zachodzące w środowisku geograficznym w zakresie poszczególnych jego komponentów oraz opisuje mechanizmy jego funkcjonowania	TP1A_W05

W02	Zna praktyczne metody oraz techniki niezbędne w ochronie przyrody i kształtowaniu środowiska	TP1A_W08
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:		
U01	Stosuje metody, techniki i narzędzia badawcze z zakresu nauk ścisłych i przyrodniczych do analizy jakości środowiska geograficznego oraz jego oceny	TP1A_U01
U02	Wykonuje proste pomiary terenowe i laboratoryjne w celu obserwacji i interpretacji współczesnych zjawisk przyrodniczych i społeczno-gospodarczych	TP1A_U06
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:		
K01	Przy rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych postępuje zgodnie ze standardami jakości stosowanymi w ochronie przyrody i kształtowaniu środowiska	TP1A_K01

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																				
				Kolokwium						Aktywność na zajęciach			Praca własna						Inne (e-learning)		
				Forma zajęć						Forma zajęć			Forma zajęć						Forma zajęć		
				W	K	...				W	K	...	W	K	...				W	K	...
W01				X	X					X			X								
W02				X	X					X			X						X		
U01				X	X					X									X		
U02				X	X					X											
K01				X	X					X									X		

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
Wykład (W)	3	Uzyska 50-60% poprawnych odpowiedzi z testu sprawdzającego (pytania otwarte i wielokrotnego wyboru)
	3,5	Uzyska 61-70% poprawnych odpowiedzi z testu sprawdzającego (pytania otwarte i wielokrotnego wyboru)
	4	Uzyska 71-80% poprawnych odpowiedzi z testu sprawdzającego (pytania otwarte i wielokrotnego wyboru)
	4,5	Uzyska 81-90% poprawnych odpowiedzi z testu sprawdzającego (pytania otwarte i wielokrotnego wyboru)
	5	Uzyska 91-100% poprawnych odpowiedzi z testu sprawdzającego (pytania otwarte i wielokrotnego wyboru)
Konwersatorium (K)	3	Uzyska 51-60% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych, prezentacji i kolokwium
	3,5	Uzyska 61-70% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych, prezentacji i kolokwium
	4	Uzyska 71-80% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych, prezentacji i kolokwium
	4,5	Uzyska 81-90% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych, prezentacji i kolokwium
	5	Uzyska 91-100% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych, prezentacji i kolokwium
E-learning (EL)	3	Uzyska 51-60% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych
	3,5	Uzyska 61-70% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych
	4	Uzyska 71-80% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych
	4,5	Uzyska 81-90% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych
	5	Uzyska 91-100% oceny ciągłej uzyskanej z prac pisemnych

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
	Studia stacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	45
Udział w wykładach	15
Udział w konwersatoriach	18
Inne e-learning	12
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/	30
Przygotowanie do konwersatorium	10
Przygotowanie do kolokwium	10
Inne: e-learning	10
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	75
PUNKTY ECTS za przedmiot	3

Przyjmuję do realizacji (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....